

Zadanie 2. Założenia strategii ochrony ziemniaka oraz rzepaku w ekologicznym systemie produkcji ze szczególnym uwzględnieniem założeń Planu Strategicznego WPR 2023–2027

Opis zadania:

Celem pierwszym zadania jest opracowanie metody ochrony ziemniaka opartej na środkach naturalnych zgodnych z zasadami rolnictwa ekologicznego.

W związku z ograniczaniem zabiegów ochronnych opartych za związkach miedzi oraz niewystarczającym asortymentem środków ochrony, w zakresie realizowanych działań zostaną wykorzystane środki biologiczne, substancje podstawowe oraz mikroorganizmy pożyteczne, które nie posiadają statusu środka ochrony roślin. Należy podkreślić, że w związku z aktualnie brakiem możliwości stosowania Novodoru należy ocenić możliwość wykorzystania innych środków biologicznych np. opartych na grzybach owadobójczych. Grzyby owadobójcze zgodnie z literaturą mogą także posiadać dodatkowy potencjał ograniczający rozwój patogenów i posiadają zdolność do elicytowania systemu obronnego roślin. Wykorzystanie innych substancji do elicytowania także zostanie uwzględnione. W ramach prac badawczych uwzględnione będą przynajmniej 3 odmiany ziemniaka oceniane w dwóch lokalizacjach (Polska zachodnia, Polska wschodnia).

Planowany harmonogram realizacji zadania:

- 1) wykorzystanie biologicznych środków ochronnych (np. opartych na *Pseudomonas*, *Bacillus amyloliquefaciens*) do zaprawiania sadzeniaków w celu ograniczenia występowania rizoktoniozy oraz produktów naturalnych (krzem), substancji podstawowych (chitozan) oraz mikroorganizmów pożytecznych (drożdże) w celu wzmocnienia wigoru i zdrowotności roślin;
- 2) wykorzystanie biologicznego środka ochrony zawierającego grzyb *B. bassiana* do ograniczania szkodliwości stonki ziemniaczanej;
- 3) wykorzystanie mikroorganizmów pożytecznych (np. ekstrakt z drożdży, *B. bassiana*) oraz substancji podstawowych (olej i wyciąg z cebuli) w celu ograniczenia symptomów głównych chorób liści i łętotów;
- 4) ocena zasiedlenia roślin oraz przeżywalności grzyba owadobójczego *B. bassiana* po aplikacji na glebę i na rośliny.

Celem drugim zadania jest określenie wpływu obecności wieloletniego pasa kwietnego, jako interwencji na rzecz ochrony bioróżnorodności na gruntach ornych (II filar WPR) na zasiedlenie plantacji rzepaku ozimego przez wybrane gatunki szkodników.

Obecność trzyletniego pasa kwietnego przylegającego do pola rzepaku ozimego powinna znaleźć odzwierciedlenie w zwiększeniu bioróżnorodności entomofauny zarówno w obrębie pasa jak i na polu rzepaku. Prowadzony monitoring występowania i liczebności wybranych szkodników rzepaku/uszkodzeń roślin/łuszczyn w zależności od odległości od pasa pozwoli na określenie realnej przydatności pasa kwietnego we wzmocnieniu konserwacyjnej metody

biologicznej w systemie rolnictwa ekologicznego. Obserwacje będą wykonywane w jednej lokalizacji na dwóch odmianach rzepaku – populacyjnej i mieszańcowej.

Planowany harmonogram realizacji zadania:

- 1) ocena zróżnicowania gatunkowego i liczebności mszyc występujących na rzepaku w zależności od odległości od pasa kwietnego;
- 2) ocena zróżnicowania gatunkowego i liczebności wybranych szkodników (chowacze, słodyszek) w zależności od odległości od pasa kwietnego;
- 3) ocena uszkodzeń tuszczyn w zależności od odległości od pasa kwietnego.

Celem trzecim jest przygotowanie bazy merytorycznej i platformy dla narzędzia internetowego – wyszukiwarka środków ochrony roślin dla rolnictwa ekologicznego.

W ramach realizacji zadania zostanie opracowana platforma internetowa będąca dostępną na stronie IOR – PIB. Zawierać będzie dane dotyczące środków ochrony roślin zakwalifikowanych przez IOR – PIB w Poznaniu dla rolnictwa ekologicznego. W wyszukiwarce znajdą się pola dla słów kluczowych, które pozwolą na wyszukanie środka ochrony roślin dedykowanego dla konkretnej uprawy i agrofaga. Znajdą się również takie dane jak numer pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dopuszczającego s.o.r. do obrotu w kraju oraz substancja czynna będąca składnikiem środka ochrony roślin oraz jego przeznaczenie uwzględniając kategorię agrofaga (np. fungicyd, insektycyd..)

* podzadanie zaplanowane ze środków rezerwy celowej poz. 44 dla instytutów badawczych, na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 27 marca 2023 r.